

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Vaststelling Projectplan Waterwet Boerenveensche Plassen en realisatiekrediet		Reg. Nr.	Z/23/055724- 233298
		Portefeuillehouder	N. Koks
Datum DB - vergadering	10 september 2024	Datum AB - vergadering	24 september 2024

VOORSTEL

Het AB besluit:

1. Kennis te nemen van de Reactienota op zienswijzen Ontwerp Projectplan Waterwet Boerenveensche Plassen;
2. Het Projectplan Waterwet Boerenveensche Plassen vast te stellen, met inachtneming van de reactienota;
3. Een krediet van € 2,82 miljoen voor de realisatie beschikbaar te stellen, opgebouwd uit:
  - a. De NBW-opgave van € 2,61 miljoen;
  - b. De beheer- en onderhoudsopgave van € 0,21 miljoen (mandaat DB).

SAMENVATTING

Het project Boerenveensche Plassen maakt deel uit van het 'water op maat' (WOM) programma. Het projectgebied ligt ten noorden van Hogeveen en is in agrarisch gebruik, afgewisseld met natuurgebieden. Het project staat in het teken van het creëren van een robuust watersysteem. Concreet heeft het project de volgende doelen:

- Oplossen knelpunten wateroverlast in extreme situaties (NBW);
- Oplossen knelpunten wateroverlast in gewone omstandigheden (GGOR);
- Oplossen achterstallig onderhoud en knelpunten B&O en implementatie IBOOM;
- Implementatie Waterschapszorg.

Op 14 maart 2023 heeft het dagelijks bestuur het Projectplan Boerenveensche Plassen in ontwerp vastgesteld. Het ontwerp is gebaseerd op het, door het dagelijks bestuur op 14 december 2021, vastgestelde Voorkeursalternatief "Effectieve en gedragen inrichtingsmaatregelen", aangevuld met de benodigde maatregelen om de knelpunten van beheer en onderhoud op te lossen.

In het ontwerpproces zijn, in afstemming met interne en externe stakeholders, afspraken gemaakt over de uit te voeren maatregelen en benodigde grondaankoop. Het betreft een combinatie van aanleg van waterbergingen, aangevuld met benodigde maatregelen om knelpunten in het beheer en onderhoud op te lossen. Nadat het Ontwerp Projectplan Boerenveensche Plassen is vastgesteld is de inspraakprocedure gevolgd. De omgeving is hierover geïnformeerd met een nieuwsbrief en zijn inloopavonden gehouden. Tijdens deze periode zijn drie zienswijzen ingediend. Met de indieners is contact geweest en is de voorgenomen reactie besproken. In de reactienota hebben we onze reactie opgenomen. Na uw besluit zal de omgeving worden geïnformeerd, de aanbestedingsprocedure worden gestart en tot gunning worden overgegaan. De verwachting is dat de realisatie in 2025 kan starten.

In bijgaand projectplan zijn de opgaves en gewenste maatregelen voor dit project nader toegelicht. De wijzigingen die voortvloeien uit de reactienota zijn verwerkt in dat projectplan. De totale realisatiekosten zijn geraamd op 2,82 miljoen.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Door het besluit geeft u invulling aan de manier waarop het waterschap de NBW (B1, B2) en GGOR-doelen (A1, A2) in het projectgebied Boerenveensche Plassen gaat realiseren. Daarnaast worden knelpunten in het Beheer & Onderhoud en Waterschapszorg integraal en gelijktijdig aangepakt. Ook wordt invulling gegeven aan duurzaamheid (H2). Daarnaast leveren we een bijdrage aan ZON doelen (doel C1) en biodiversiteit (K1). Hiermee vergroten we het draagvlak in het gebied en kunnen we het beheer en onderhoud efficiënter uitvoeren.

KADER

Eerdere besluitvorming

Op 14 december 2021 is door het dagelijks bestuur het Voorkeursalternatief Boerenveensche Plassen vastgesteld. Dit betreft het alternatief 'Effectieve en gedragen inrichtingsmaatregelen', aangevuld met de benodigde maatregelen om de knelpunten van beheer en onderhoud op te lossen. Op 14 maart 2023 is het Projectplan Waterwet Boerenveensche Plassen in ontwerp vastgesteld door het DB en vrijgegeven voor publicatie.

Waterwet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Omdat het ontwerpprojectplan voor deze datum ter inzage is gelegd, valt dit Projectplan nog onder de regelgeving van de Waterwet. Daarom stelt het algemeen bestuur in dit geval het Projectplan vast.

Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

Om de regionale wateroverlast voor concrete locaties aan te pakken hebben de waterschappen in het Nationaal Bestuursakkoord Water (2009) afgesproken hun gebieden te beoordelen op risico's op wateroverlast. Voor de verschillende gebieden zijn normen vastgelegd in de provinciale waterverordeningen. Waar locaties niet voldoen aan de risiconormen, is sprake van een knelpunt. In het project Boerenveensche Plassen komt bij natte omstandigheden meer dan de toegestane 5% van het gebied onder water te staan. Daarmee voldoet het gebied niet aan de NBW-norm en is er sprake van een knelpunt. Indien er maatregelen zijn te bedenken die haalbaar en betaalbaar zijn, hebben we als waterschap de opgave dit knelpunt op te lossen. Met de maatregelen uit het projectplan wordt de inundatie teruggebracht naar de NBW-norm.

Gewenst Grond en Oppervlaktewaterregime (GGOR)

Het waterschap is zelf verantwoordelijk voor de bepaling van de GGOR-opgave. De GGOR geeft weer welke drooglegging in het gebied optimaal is. De GGOR-opgave voor het projectgebied is bepaald en is gebaseerd op landelijke inrichtingsnormen ten aanzien van peilbeheer. Op basis van de theoretische analyse blijkt dat een deel van het gebied te nat is en een te kleine drooglegging kent ten opzichte van een optimale situatie voor de functie landbouw.

Knelpunten Beheer & Onderhoud

Het beheer en onderhoud van het projectgebied voldoet in de huidige situatie niet aan alle eisen en wensen van het waterschap. In het gebied zijn knel- en verbeterpunten voor het beheer en onderhoud geconstateerd. De opgave bestaat uit knelpunten, achterstallig onderhoud en IBOOM (integraal beheer en onderhoud op maat). In dit project is deze Beheer & Onderhoud opgave besproken met belanghebbenden en is deze integraal gecombineerd met bovenstaande opgaves.

Implementatie Waterschapszorg

Binnen het project Boerenveensche Plassen zijn in het kader van waterschapszorg twee watergangen meegenomen die veranderen van (beheer)status.

ARGUMENTEN

Het doel van het project Boerenveense Plassen is invulling geven aan de bestuurlijk vastgestelde opgave:

- Het oplossen van knelpunten wateroverlast in extreme situaties (NBW);
- Het oplossen van knelpunten wateroverlast in normale omstandigheden (GGOR);
- Het oplossen van achterstallig onderhoud en knelpunten B&O en implementatie IBOOM;
- Implementatie Waterschapszorg.

In de verkenningsfase zijn verschillende alternatieven beschouwd en is een Voorkeursalternatief door het dagelijks bestuur vastgesteld. Deze is verder uitgewerkt in een Definitief Ontwerp in de volgende maatregelen:

NBW en GGOR

- Aanleg van twee waterbergingen in de berm van de A28;
- Aanleg van één waterberging op aangekocht landbouwperceel;
- Het verwijderen van één bestaande stuw en aanleggen van zes knijpstuwen t.b.v. de waterbergingen;
- Twee bestaande stuwen renoveren en drempels verhogen;
- Vier duikers aanpassen;
- Ophogen van enkele laagstgelegen percelen;
- Profielverruiming in de hoofdwatgang, aan de Gijssesterweg en op het defensie terrein;
- Aanpassing streefpeilen.

Waterschapszorg

- Wijziging van de status van twee watergangen i.v.m. Waterschapszorg.

Beheer en onderhoud

- Diverse maatregelen om de beheer- en onderhoudssituatie van onderhoudsroutes te verbeteren, zoals opsnoeiwerkzaamheden;
- Verbreden dammen en duikers t.b.v. breedspooronderhoud;
- Herprofileren (vijzelen) en terugbrengen op legger van twee hoofdwatgangen;
- Afrasteringen en hekken vernieuwen.

Door het doorvoeren van deze maatregelen wordt de waterbeschikbaarheid vergroot (bijdrage ZON). De nieuwe inrichting en het beheerregime, van de nieuw aan te leggen waterbergingen, levert een bijdrage aan de biodiversiteit.

FINANCIËN

De totale kosten voor het project bedragen € 2,82 miljoen, waarvan € 0,21 miljoen voor de opgave in het beheer en onderhoud. De totale raming voor de opgave beheer en onderhoud is iets hoger dan opgenomen in de meerjarenraming 2024-2027. De lichte kostenstijging is te wijten aan het nader uitwerken van het ontwerp. De kosten voor de NBW opgave valt binnen de eerder gecommuniceerde en in de meerjarenraming 2024-2027 opgenomen bandbreedte.

Wij vragen u in totaal een krediet voor de realisatie van de Boerenveense Plassen van € 2,82 miljoen te verstrekken voor de verdere voorbereiding en realisatie van het project. De raming kent een onzekerheidsmarge van +/-10%.

Kosten NBW opgave (x €1.000)	Voorstel	Meerjarenraming 2024-2027
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	2.611	2.500
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	100	150
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2026	2026

<i>Kapitaallasten</i>	193	180
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	20	0
Impact exploitatierekening	213	180

Kosten beheer en onderhoud (x €1.000)	Voorstel	Meerjarenraming 2024-2027
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	210	200
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	0	0
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2026	2025

<i>Kapitaallasten</i>	16	15
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	0	0
Impact exploitatierekening	16	15

Specificatie bruto krediet:

Kostencategorieën	Bedrag (x €1.000)	Budgethouder
<i>Externe kosten incl. BTW</i>	2.159	<i>Projectleider</i>
<i>Interne kosten</i>	316	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering voorzien incl. BTW</i>	218	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering onvoorzien incl. BTW</i>	128	<i>Opdrachtgever</i>
Totale kosten incl. BTW	2.821	

Onderhoudskosten

Op basis van het uitgewerkte onderhoudsplan verwachten we dat de onderhoudskosten in de nieuwe situatie ca. € 20.000 per jaar toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Dit komt o.a. door indexatie en het maaien en afvoeren van het kruidenrijk grasmengsel afkomstig uit de waterbergingen en de toename van het aantal te onderhouden stuwen.

Subsidiemogelijkheden

In juni van dit jaar is de subsidiebeschikking ontvangen, á € 100.000 voor klimaatadaptatie uit het samenwerkingsverband Fluvius voor de realisatie van vier knijpstuwen. Daarnaast komt het project mogelijk in aanmerking voor ZON subsidie. De verdeling van de ontvangen subsidiebeschikking ZON wordt eerdaags aan het DB voorgelegd ter vaststelling. Daarmee wordt het totaal aan te ontvangen subsidie voor het project Boerenveensche Plassen vastgesteld. Indien zich meer subsidiekansen voordoen voor dit project, wordt hier zo mogelijk de benodigde aanvraag voor ingediend.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Projectplan Waterwet

Tijdens de inspraakperiode van het Ontwerp Projectplan, zijn drie zienswijzen ingediend. Met de indieners is contact geweest en is de voorgenomen reactie besproken. In de reactienota staat onze reactie. In samenspraak met gebiedseigenaren zijn wijzigingen doorgevoerd in het projectplan. De wijzigingen die daaruit voortvloeien zijn verwerkt in bijgevoegde projectplan.

Grondaankoop

Voor het realiseren van de plannen van het Projectplan is grondaankoop benodigd. Deze aankoop ten behoeve van de waterberging is gerealiseerd. Voor de geplande waterberging langs de A28 is overeenstemming verkregen met Rijkswaterstaat voor het gebruik ervan. Tevens is er een overeenkomsten met Defensie.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Risico's

Voor de realisatiefase is een risicodossier opgesteld. Per benoemd risico zijn de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Ondanks de genomen beheersmaatregelen kunnen zich bepaalde risico's voordoen. De risico's zijn op geld gezet en hiervoor is een bedrag in de SSK-raming meegenomen. De belangrijkste risico's voor dit project zijn:

- Voor de uitvoering dienen vergunningen aangevraagd te worden, waaronder de Omgevingsvergunning. Door niet of te laat verkrijgen van vergunningen en/of andere gestelde voorwaarden, kan de planning uitlopen;
- Op basis van het ontwerp is de verwachte tijdelijke stikstofdepositie in de aanlegfase bepaald. Uit de Aeriusberekening blijkt dat de verwachte depositie 0,02 mol/ha/j is. Op basis van deze berekening kan het project alleen vergunningsvrij worden uitgevoerd indien een deel van het in te zetten materieel elektrisch wordt uitgevoerd. De beschikbaarheid hiervan is als risico opgevoerd;
- Enkele stuwen worden in het kader van duurzaamheid hergebruikt. De mogelijkheid bestaat dat her te gebruiken constructieonderdelen van onvoldoende kwaliteit zijn dus alsnog vervangen moeten worden.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Van begin af aan zijn de bewoners en gebruikers van het gebied geïnformeerd en actief betrokken bij de totstandkoming van het plan. Volgens gebruikelijk proces is er een projectpagina op de website, zijn nieuwsbrieven verstuurd en hebben informatieavonden plaatsgevonden in het gebied. Recentelijk zijn eigenaren waarbij verandering plaatsvindt rond hun gronden nogmaals bezocht.

Er is met diverse externe partijen afstemming geweest over de plannen. Met Rijkswaterstaat is overeenstemming over de waterberging in de berm van de A28. Met de gemeente Hoogeveen, Provincie Drenthe, Staatsbosbeheer en Stichting Het Drentse landschap is contact over de geplande werkzaamheden en afstemming over de voortgang en planning. Daarnaast is er goed contact met Defensie over de werkzaamheden op hun terrein.

COMMUNICATIE

Het Projectplan Waterwet wordt na vaststelling ter inzage gelegd door middel van een officiële bekendmaking. Na vaststelling versturen we een nieuwsbrief aan de belanghebbenden in het projectgebied over dit besluit. Met de betrokkenen in het gebied bereiden we de uitvoering verder voor.

VERVOLG / UITVOERING

Nadat het Projectplan Waterwet is vastgesteld en het realisatiekrediet ter beschikking is gesteld zal het bestek worden opgesteld, doorlopen we de aanbestedingsprocedure en worden de vergunningen aangevraagd. Uitvoering zal naar verwachting in 2025 starten en in 2026 afgerond zijn.

BIJLAGEN

1. Projectplan Boerenveensche Plassen (bijlagen van het projectplan zijn vanwege de omvang niet bijgevoegd maar opvraagbaar bij Bestuurszaken)
2. Overzichtskaart Project Boerenveensche Plassen
3. Reactienota op zienswijzen Ontwerp Projectplan Waterwet Boerenveensche Plassen
4. Overzicht indieners (vertrouwelijk)

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris-directeur,
E.M. van Grol

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman